

OBSAH

ÚVODEM	7
1 ZÁKLADNÍ POJMY	13
1.1 Efektivnost	13
1.1.1 Obecná hlediska efektivnosti a její vývoj	14
1.1.2 Ekonomická efektivnost	16
1.1.3 Dlouhodobý přístup k efektivnosti	19
1.1.4 Shrnutí	23
1.2 Automatizované systémy řízení	23
1.2.1 Základní pojmy	23
1.2.2 ASŘ jako nástroj racionalizace řízení	25
1.2.3 Postup při vytváření ASŘ	26
1.2.4 Shrnutí	28
2 VYBRANÉ METODY HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI ASŘ	29
2.1 Hodnocení efektivnosti technického vybavení ASŘ	29
2.1.1 Hodnocení technického vybavení ASŘ z hlediska výkonnosti	30
2.1.2 Hodnocení ekonomické efektivnosti technického vybavení ASŘ	31
2.2 Stanovení vědeckotechnické úrovně ASŘ	32
2.3 Metody určování ekonomické efektivnosti ASŘ	38
2.3.1 Ekonomická analýza jako nástroj hodnocení efektivnosti ASŘ	38
2.3.2 Metodika určování ekonomické efektivnosti ASŘ v ČSSR	42
2.3.3 Metodika určování ekonomické efektivnosti ASŘ v SSSR	52
2.3.4 Metodika určování ekonomické efektivnosti elektronického zpracování dat v NDR	59
3 ZHODNOCENÍ ZKUŠENOSTÍ Z VÝPOČTŮ EFEKTIVNOSTI ASŘ PODLE SOUČASNÝCH METODIK	62
3.1 Efektivnost technického vybavení ASŘ	62
3.2 Stanovení vědeckotechnické úrovně ASŘ v SSSR	62
3.3 Metody hodnocení ekonomické efektivnosti ASŘ	63
3.3.1 Použití ekonomické analýzy jako nástroje hodnocení efektivnosti ASŘ	64
3.3.2 Metodiky konstruované speciálně pro hodnocení ekonomické efektivnosti ASŘ	65
3.4 Shrnutí a zobecnění	67
4 HODNOCENÍ KOMPLEXNÍ EFEKTIVNOSTI ASŘ	69
4.1 ASŘ jako strategický problém	69
4.1.1 Teorie rozhodování	69
4.1.2 Obecný přístup k řešení složitých špatně strukturovaných problémů	71
4.1.3 Požadavky kladné na metodiku hodnocení KE ASŘ	71
4.2 Pojetí efektivnosti ASŘ	72

4.2.1	Efektivnost ex post a ex ante	73
4.2.2	Ekonomické a mimoekonomické efekty	73
4.2.3	Měření	75
4.2.4	Metody měření dílčích efektů	78
4.2.5	Shrnutí	80
4.3	Vícecifrový přístup k efektivnosti ASŘ	80
4.3.1	Komplexní ukazatel efektivnosti	81
4.3.2	Potíže s ekonomickou interpretací komplexního ukazatele	82
4.3.3	Srovnání systémového a amalgamačního přístupu	83
4.3.4	Shrnutí	83
4.4	Operacionalizace měření mimoekonomických efektů	84
4.4.1	Přístup k objektivizaci subjektivních odhadů	84
4.4.2	Metody objektivizace kvalitativního měření	86
4.4.3	Podmínky operacionalizace mimoekonomických efektů při měření v praxi	87
4.4.4	Shrnutí	88
4.5	Volba odpovídajících metod výpočtů	88
4.6	Racionalizační přístup k hodnocení KE ASŘ	89
4.7	Metodický postup při hodnocení KE ASŘ	90
4.8	Nevýhody, možná nebezpečí, bariéry zavádění metod hodnocení KE ASŘ	91
5	PŘÍKLADY POUŽITÍ UVEDENÝCH METOD V PRAXI	94
1.	Výpočet ekonomické efektivnosti úlohy Super	94
2.	Ekonomická efektivnost podsystemu materiálně technického zásobo- vání	97
3.	Ekonomická efektivnost ASŘ n. p. Konstruktiva	99
4.	Ekonomická analýza efektivnosti ASŘ n. p. Konstruktiva	105
5.	Vědeckotechnická úroveň ASŘ n. p. Konstruktiva	109
6.	Hodnocení vědeckotechnické úrovně ASŘ n. p. Pozemní stavby	115
7.	Perspektivní efektivnost ASŘ VHJ Stavební závody Praha	121
8.	Výpočet ekonomické efektivnosti ASŘ DSK-1-Glavmosstroj	132
9.	Srovnání vědeckotechnické úrovně ASŘ v podmínkách stavebního a bavlnářského průmyslu	137
10.	Hodnocení komplexní efektivnosti ASŘ VHJ Čokoládovny, o. p.	139
ZÁVĚR		153
LITERATURA		154